

Երուսաղէմի պատրիարք կ'ընտրուի, բայց կը հրաժարի. իր օրով է որ 1823ին Ս. Յակոբի վանքի վարչութեան համար 16 յօդուածներէ բաղկացեալ կանոնագիր մը կը շինուի. նոյն տարին կը հրաժարի պատրիարքական պաշտօնէն և կ'առանձնանայ Սկիւտարի վանքը. 1824ին կ'որոշուի իբր ծայրագոյն կառավարիչ Ս. Յակոբի վանքին և 1825ին Եղիպտոսի ճամբով կը հասնի Երուսաղէմ. ներքին խնդիրները և պարտուց վճարման գործը ուսումնասիրելէ վերջ՝ խորհրդակցութեան համար կը դառնայ Պոլիս. 1828ին դարձեալ Երուսաղէմ կուգայ նոյն պաշտօնով, որ ժամանակ կը յաջողի վճարել Ս. Յակոբի վանքի 800,000 դրշի. պարտքը. այս մասին ընդարձակ տեղեկութեան համար տեսնել (Ժպիկ. Բ. Հատ. էջ 429 և այլն. նաև ՄԶ. Թ. 16): Պօղոս պարքի երկասիրութիւններն են հետեւեալները. Պասմոքիւն ակնից որ եղև ի Կ. Պոլիս (տպ. 1818). Թանգարան յուսու (Ս. և Բ. հատ. տպ. Օրթագլուղ, 1824). Զանազանութիւն հիկզ դարուց. երեք հատ. (պէշ տէշր Ֆէրգի) (Բ. տպ. Երուսաղէմ, 1849):

Ունի նաև անտիպ աշխատութիւններ, ինչպէս Բուրասան Ս. Երկրի, գոր յօրինած է 1798ին, Պետրոս պարքի խնդրանքովը, ինչպէս յայտնի է ձեռագիրին ընծայակալէն, և գոր 1839ին իսկականէն ընդօրինակած է Դաւիթ եպոս. Կարնեցի. Հերոնիմոս Պենետիկտեան կրօնաւորին Անտառ այլաբանութեան գիրքն ալ թարգմանած է և համառօտած է Խարբերգցի Ղուկաս վրդ. թարգմանած կուռնելիոս Վէմեանի (a Lapide) Մեկև. հիկզ գրոցն Մովսէսի երկասիրութիւնը. ընդօրինակութեամբ Վանանդեցի Յովհաննէս Միրզայեանի, որմէ ընդօրինակած է 1828ին Սևանի միարան Անտոն ար. (Կեղարջունի. էջ 404—5): Պօղոս պարք. կը վախճանի 1853ին և կը թաղուի Ս. Փրկչի վանքը. պատրիարքներու շարքին մէջ. իր տապանագիրն է հետեւեալը.

«Այս է տապան հանգստեան Պօղոս Ս. Արքեպիսկոպոսի Անդրիանուպոլսեցոյ, նախկին պատրիարքի Կ. Պոլսոյ և Ս. Աթոռոյս հարպատ և բազմաշխատ միարանի, որ ի հասակի իննսունամեայ հանգեաւ ի Տէր. յամի 1853 ի 5 Մայիսի»:

ՊՕՂՈՍ ՍՐԿ. ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ, ՊՈԼՍԵՅԻ.— Աշկ. Գրիգոր պատուելի Փէշտիմալճեանի (†1837), փարսողար Ս. Յակոբի վանքին,